

Огњенка Савановић, библиотекар савјетник

ognjenka.savanovic@nub.rs

ЈУ Народна и универзитетска библиотека Републике Српске

Бања Лука

УДК 371.64/.069(497.6PC):027.625-053.8

DOI 10.7251/BSCSR2310046S

УВОЂЕЊЕ ИНОВАЦИЈА У РАД СА ПУБЛИКОМ ПО УЗОРУ НА BPI (BIBLIOTHÈQUE PUBLIQUE D'INFORMATION)

Сажетак: Овај рад ће већим дијелом представљати извјештај са професионалног стажа за библиотекарe, који сам обављала у Bibliothèque publique d'information (BPI), Јавној библиотеци за информисање, у Паризу, током маја и јуна 2019. године, у организацији Министарства културе владе Француске. Стажирање у овој престижној институцији драгоцјено је искуство због богатства идеја које је могуће спровести и у нашим библиотекама. BPI представља узор свим јавним библиотекама у Француској и шире, посебно у погледу развоја политике публика. При томе, социјална улога библиотека веома је важна јер сврстава библиотеке у ред установа кључних, не само за културу и образовање свих грађана, него и оних установа које својим начином рада доприносе бољој интеграцији свих појединаца који живе у локалној заједници. Медијација у јавним библиотекама представља један од најефикаснијих начина да се привуче шира публика са разноврсним интересовањем, а активности које јој припадају могу се груписати на слиједећи начин: а) Договорене посјете публице; б) Радионице; в) Савјетовања; г) Предавања/ Сусрети; д) Филм.

С обзиром да се мој радни пројекат током стажа тицао анимације одраслих у библиотекама, присуствовала сам великом броју поменутих активности које BPI организује за своје посјетиоце. Највећу пажњу привукле су ми радионице које се редовно одвијају сваке седмице. Већину радионица воде библиотекарски компетентни за одређене области: стране језике, француски језик за странце, информатику, креативно писање, музику, рукотворине, итд. За неке активности ангажују се партнерске асоцијације које волонтерски спроводе радионице и савјетовања за заинтересоване посјетиоце. На овај начин библиотека пружа широк спектар услуга за све типове

публике, пружа подршку у учењу и одржавању знања, као и развијању креативних способности.

У жељи да побољшамо услуге за посјетиоце наше библиотеке, покренули смо 2019. године, у оквиру пројекта анимације одраслих, низ континуираних активности, радионица које се одвијају једном или два пута седмично. У року од само неколико мјесеци организовали смо радионице конверзације на страним језицима (француском, енглеском и италијанском), радионицу српског језика за странце и радионицу информатичког описмењавања. Све радионице су бесплатне и анимирају их библиотекари. Највеће интересовање публике изазвале су радионице српског језика за странце који живе у нашем граду. Партнерства са асоцијацијама спремним на непрофитну сарадњу омогућиле би увођење нових креативних радионица и савјетовања.

Кључне ријечи: Презентација професионалног стажа у Паризу - Медијација – Анимација публике – Социјална улога библиотека - Радионице за одрасле у НУБ Републике Српске.

Јавна библиотека за информисање

Јавна библиотека за информисање (ВРП), смјештена је у оквиру културног центра Жорж Помпиду, највећој институцији овог типа у Француској, у чијем се окриљу налазе још и Музеј савремене умјетности и Музички институт. Свој рад библиотека организује у 10 одјељења на три нивоа, при чему се није водило рачуна о УДК редослиједу, него о практичном приступу. Свако одјељење има свој информативни пулт, књиге се не износе, око 2000 читалачких мјеста намијењена су за консултацију грађе коју библиотека посједује. Занимљиво је да та мјеста нису изолована, као и да је допуштено тихо разговарати. Фонд Јавне библиотеке за информисање чини око 500.000 књига из свих области науке и књижевности које су највећим дијелом изложене; дакле књиге се не држе у магацинима, осим мањег дијела фонда на одјељењу за самостално учење. Један од важних принципа ове установе је да се књиге не чувају дуже од 5 година јер се редовно набављају нова издања.

Одјељења

У приземљу се налазе одјељења *Нова генерација* (Стрипови, конзоле са видео играма) и *Практични живот* (Едукација, запошљавање), али и кабине за слијепе и слабовиде особе. Овај први ниво библиотеке у потпуности је прилагођен особама са инвалидитетом. Приступ и пролаз омогућен инвалидским колицима, као и под са ознакама које омогућавају сналажење слијепим особама. На другом нивоу налазе се Одјељење за самостално учење, Одјељење за кориштење периодике, Телевизије свијета, Одјељење филозофије, религије, природних наука, социологије, историје и географије. На трећем нивоу су право, економија, менаџмент, медицина, спорт, умјетност, музика, књижевност, језик, техничке науке, информатика.

Сарадња

Када је 1977. године отворена ова важна институција, њен оснивач Жорж Помпиду успоставио је важан принцип у функционисању библиотеке, а то је сарадња. Јавна библиотека за информисање испуњава своју улогу сарадње и савјетовања кроз пројекте које остварује са библиотекама партнерима (18 регионалних и јавних библиотека), али и са другим библиотекама у Француској и иностранству. Циљ свих заједничких пројеката је, између осталог, размјена информација и искустава, а неки од тих пројеката постали су праве мреже које функционишу као аутономне платформе. ВРП такође сарађује са међународним организацијама као што је IFLA или ELBIDA. Појам сарадње подразумијева и многе друге активности библиотеке, као што су донација књига другим библиотекама и институцијама (јер ВРП нема магацин и не задржава грађу старију од 5 година), куповина права и приказивање документарних филмова у салама центра Помпиду, сарадњу са Музејем итд. Огромну улогу у процесу савјетовања и сарадње у новијем добу има професионални сајт библиотеке. Презентације информација и искуства на професионалном сајту нису једносмјерне, већ постоји рубрика која објављује идеје, активности и моделе успјешне анимације публике из других библиотека у земљи и иностранству. Све понуђене активности свједоче о томе да библиотека успијева да обавља своју социјалну улогу, омогућавајући посјетиоцима да учествују у активностима, уче и напредују на нивоу информатичког знања, знања језика, формалног писања па чак и описмењавања. Управо на овај начин библиотеке доприносе бољој интеграцији грађана у друштво уопште, а та интеграција подразумијева и боље сналажење тих грађана као корисника библиотеке. Овај сајт свакако представља драгоцјену збирку практичних примјера активности које имају за крајњи циљ да допринесу побољшању рада са корисницима.

Медијација

Медијација представља један од најефикаснијих алата за привлачење публике у библиотеке. Активности за кориснике могу се класификовати у неколико група :

- Уговорене посјете публике
- Радионице
- Савјетовања
- Предавања/ Сусрети
- Филм

а) Уговорене посјете

Служба Координације посјета библиотеци организује посјете школа, институција и удружења у периоду када је библиотека затворена за публику, радним даном у јутарњим часовима. За школску публику библиотекари припремају занимљиве едукативне теме (нпр. о правилном кориштењу сајтова на интернету и провјери информација које се нуде на сајтовима). Посјете хуманитарних организација имају такође за циљ едукацију грађана да би се олакшала њихова интеграција и адаптација у друштву. Посјетиоци, штићеници тих организација најчешће су странци, мигранти, особе са проблемом адаптације и сл. Обично долазе у пратњи волонтера који им помажу да уче језик или нешто друго. Још један циљ ових организованих посјета јесте да се посјетиоци мотивишу да самостално долазе у библиотеку.

б) Радионице

На одјељењу за самостално учење одржавају се разноврсне радионице намијењене различитим типовима публике. У циљу промоције матерњег језика и француске културе, библиотека већ петнаест година нуди **радионице француског језика**, на којима библиотекари на веома приступачан начин омогућавају полазницима да побољшају знање језика. Учесници на радионицама француског језика су странци који бораве у Паризу (мигранти, туристи, студенти, досељеници). Активне су и **радионице страних језика**, енглеског, шпанског и

португалског. Одржавају их библиотекари хонорарно запослени, а којима је то матерњи језик. Све радионице су бесплатне и нуде садржаје веома високог квалитета.

У сарадњи са удружењима која помажу при запошљавању организују се циклуси радионица који омогућавају бољу припрему за тражење посла, припрему за интервју и писање CV-а.

Поред одјељења за самостално учење, одјељење *Практичне вјештине* организује радионице за ширу публику. Једном мјесечно се организује се вече друштвених игара.

Библиотека организује, такође, и информатичке радионице са циљем да учеснике оспособи за кориштење рачунара, интернета итд. Током ових радионица, библиотекари представљају и платформе на које је ВРП претплаћена и охрабрују учеснике радионица да користе те садржаје.

Изузетно су популарне видео игре и радионице видео игара

које се одржавају једном мјесечно. Оне су саставни дио одјелења *Нова генерација*. Ово одјелење организује и креативне радионице израде предмета и украса, а које анимирају сарадници библиотеке.

ц) Савјетовања

Социјалну улогу библиотеке посебно наглашавају савјетовања која ВРП организује у сарадњи са удружењима и волонтерима, а намијењена су свим грађанима који долазе у библиотеку. Савјетовања се обављају по унапријед утврђеној сатници за текући мјесец, а подразумевају правну помоћ (савјети за рјешавање недоумица око плаћања пореза, права приликом изнајмљивања стана и сл.), информатичку помоћ (куповина карте преко интернета и сл.), медицинску помоћ (усмјеравање на дијагностику), психолошку помоћ (разговор и стручни савјети), помоћ при писању службених обраћања (молбе, жалбе, биографије). На овај начин библиотека обезбјеђује помоћ за грађане који нису у могућности да плате овакве услуге.

д) Предавања

У сарадњи са Центром Помпиду и другим институцијама и удружењима, ВРП организује предавања на различите теме, најмање 4 пута мјесечно. Ови сусрети су веома посјећени, теме су разноврсне (из области друштвених наука, позоришта, урбанизма, астрономије, медицине итд.) и представљене на интересантан начин са пратећим презентацијама. У Салону стрипа организују се разговори са ауторима стрипова као и кратка обука креирања стрипа.

е) Филм

Од јануара 2018, ВРП у својој понуди има документарне филмове који се дају у салама Центра Помпиду. То је пројекат назван *Документарна синематека* чији је циљ да се промовише овај жанр синематографије. Представе се одвијају сваког дана и наплаћују се. Већ 40 година, сваке године у

марту организује се фестивал документарног филма када су аутори и глумци присутни на пројекцијама.

Примјена

Народна и универзитетска библиотека Републике Српске има расположиве кадрове и простор за покретање низа континуираних активности, било у виду посјета, радионица или савјетовања посјетилаца за теме које нудимо. У оквиру пројекта анимације одраслих у библиотеци, током 2019. године покренуте су бесплатне радионице српског језика за странце као и радионице конверзације на страним језицима (енглески, француски и италијански) и радионица информатичке обуке. Седмични континуитет ових радионица је веома важан фактор у креирању нове публице у библиотеци. Највеће интересовање побудила је радионица српског језика за странце, која се сада одвија четири пута седмично (уживо и на даљину). Захваљујући апликацијама и платформама за рад на даљину, развили смо нове начине рада са посјетиоцима радионица током 2020. када је библиотека била затворена за кориснике, и тако одржали континуитет ових сусрета. Задржали смо термине за радионице на даљину и када се период изолације завршио јер су ове активности привукле и пратиоце који не живе у Бањалуци, него и ван граница наше земље. Све информације о одржавању радионица и линкови за приступ радионицама на даљину редовно се објављују на сајту и фејсбук страници НУБ Републике Српске. Радећи са странцима, библиотекар-аниматори увијек имају у виду да радионице представљају, не само помоћ у учењу и усавршавању српског језика, него и својеврстан вид упознавања са српском културом и обичајима. Остварили смо и сарадњу са другим културним институцијама, водили смо наше полазнике у музеје и позоришта, а подржавали смо њихове активности одлазећи у културне центре њихових земаља. Наша мисија, као библиотекара и јесте ширење међукултуралности и испуњавање социјалне улоге библиотеке као установе која пружа помоћ својим посјетиоцима у домену

културе, образовања, као и забаве.

У будућности, на сличан начин можемо помагати младима да пишу CV, мотивационо писмо, да направе пројекат којим би аплицирали за стипендије итд. У сарадњи са неком правном волонтерском службом можемо организовати савјетовања за особе које имају правни проблем итд. Такође, уколико бисмо располагали одређеним буџетом, могли бисмо ангажовати стручњаке из области које наши библиотекари не познају, а који би допринијели добробити наших корисника.

Важно је учинити наш рад транспарентним, омогућити колегама из мањих библиотека да путем сајта и фејсбука имају детаљнији увид у наше активности које би им могле послужити као покретачи сопствених идеја и активности.

INTRODUCING INNOVATIONS IN WORKING WITH THE PUBLIC ACCORDING TO THE MODEL OF BPI

Abstract: This work will largely represent a report from the professional internship for librarians, which I attended in the Bibliothèque publique d'information (BPI), the Public Library of Information, in Paris, in May and June 2019, organized by the Ministry of Culture of the Government of France. An internship at this prestigious institution is a very useful experience due to the wealth of ideas that can be implemented in our libraries as well. BPI is a model for all public libraries in France and beyond, especially in terms of audience policy development. At the same time, the social role of libraries is very important because it classifies libraries as key institutions, not only for the culture and education of all citizens, but also those institutions that, through their way of working, contribute to better integration of all individuals living in the local community. Mediation in public libraries is one of the most effective ways to attract a wider audience with diverse interests, and the activities that belong to it can be grouped as follows: a) Contracted audience visits; b) Workshops; c) Counseling; g) Lectures / Meetings; d) Film. Since my work project during my internship concerned adult animation in libraries, I attended a large number of the mentioned activities that BPI organizes for its visitors. The workshops that take place

regularly every week have attracted my greatest attention. Most workshops are led by librarians competent in certain areas: foreign languages, French for foreigners, computer science, creative writing, music, handicrafts, etc. For some activities, partner associations are engaged, which voluntarily conduct workshops and counseling for interested visitors. In this way, the library provides a wide range of services for all types of audiences, provides support in learning and maintaining knowledge, as well as developing creative abilities.

In order to improve services for the visitors of our library, as a part of the adult animation project, in 2019, we launched a series of continuous activities, workshops that take place once or twice a week. Within just a few months, we organized conversation workshops in foreign languages (French, English and Italian), a Serbian language workshop for foreigners and an IT literacy workshop. All workshops are free and animated by librarians. The greatest interest of the audience was for Serbian language workshops for foreigners living in our city. Partnerships with associations ready for non-profit cooperation would enable the introduction of new creative workshops and counseling.

Keywords: Presentation of professional experience in Paris - Mediation - Animation of the audience - Social role of libraries - Workshops for adults in the National and University Library of Republic of Srpska.
